

חוקת חי"ח שיחה ג'

העננים שפעלו פעולה מסוימת נקראו עננים סתם, אך היו גם עננים שלא פעלו מאומה והיו רק לכבוד לבני ישראל, ועננים אלו נסתלקו במיתת אהרן ולא חזרו.

בנוגע לענני הכבוד שנסתלקו במיתת אהרן צריך להבין מדוע לא נזכר בתורה איך חזרו, על דרך שמפורש בנוגע למים [דלכאורה על פי פשוטו של מקרא צריך לומר שהעננים היו גם לאחר מיתת אהרן]. והביאור: ענני הכבוד לא חזרו לאחר מיתת אהרן. ויובן בהקדים שלפעמים נקראים עננים ולפעמים נקראים ענני הכבוד. ויש לומר שהעננים שפעלו פעולה מסוימת נקראו עננים סתם, אך היו גם עננים שלא פעלו מאומה וכל עננים היה רק כבוד לבני ישראל, ועננים אלו נסתלקו במיתת אהרן ולא חזרו.

[זהו הדיוק שהכנעני חשב שניתנה רשות להילחם בישראל, דלכאורה העיקר חסר, שלכאורה לא רק שניתנה רשות אלא גם ניתנה היכולת כי ענני הכבוד נסתלקו? אלא שהעננים הגינו על בני ישראל ולא ניתנה היכולת, ורק שהכנעני חשב שזה שענני הכבוד - משא"כ עננים סתם- נסתלקו מראה שניתנה רשות].

והנה הטעם שהענני הכבוד לא חזרו בזכות משה הוא מפני שמשה הוא הרועה, ואם כן השפעתו לבני ישראל אינו בתור זכות אלא שהוא משפיע להם את צרכיהם (דוקא). ולכן גם לאחר פטירתו אכלו בני ישראל מהמן שירד בזמן משה כל זמן שנצטרכו לכך. שמזה רואים שרועי ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם ומשפיעם לבני ישראל כל המצטרך להם גם לאחר ההסתלקות.